

Handläggare
Frida Lindroth
Telefon: 08-508 230 41

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2024-08-29

Kartlägg svenskkunskaperna hos förskolepersonal - motion från (SD)

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har fått motionen från Linnea Vinges (SD) om att kartlägga svenskkunskaperna hos Stockholm stads förskolepersonal på remiss för yttrande.

Motionen innefattar ett förslag om att medarbetare i Stockholm stads förskolor ska kartläggas avseende deras kunskaper i svenska för att stadsdelsnämnden därigenom ska kunna identifiera förskolor där det föreligger problem med bristande svenskkunskaper hos medarbetarna.

Det saknas i dagsläget nationella allmänna råd gällande grundläggande kunskaper i svenska språket för medarbetare i förskolan. Utredningen ”Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska” (SOU 2020:67) föreslår att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att ta fram allmänna råd om vilka grundläggande kunskaper medarbetare i förskolan bör ha. I utredningen anges dock att detta måste föregås av en omfattande konsekvensanalys.

Förvaltningen ser en problematik i att inte invänta de allmänna råden från Skolverket, då det noggrant behöver utredas vilka faktorer som bör vara vägledande i en kartläggning av medarbetarnas kunskaper i svenska språket. Då syftet med kartläggningen, utifrån skriven motion, är att säkerställa jämlik utbildning för barn i stadens förskolor behöver även andra faktorer med betydelse för jämlikhet vägas in.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått Linnea Vinges (SD) motion om att kartlägga svenskkunskaperna hos Stockholm stads medarbetare inom förskolan på remiss för yttrande.

Motionen innefattar ett förslag om att medarbetare i Stockholm stads förskolor ska kartläggas om deras kunskaper i svenska för att stadsdelsnämnden därigenom ska kunna identifiera förskolor där det föreligger problem med bristande svenskkunskaper hos medarbetarna. I motionen hänvisas till att skilda förutsättningar i språkutveckling inom förskolorna i Stockholm stad är det största hindret för en mer jämlik utbildning. Kompetens att uttrycka sig i tal och skrift uppges vara en förutsättning för att utgöra en del av samhället och Linnea Vinge och Sverigedemokraterna beskriver oro över den utveckling som de nu anser sker.

Ärendet

Genom remissen framträder ett förslag om att staden ska genomföra en kartläggning av förskolor som har problem med bristande svenskkunskaper hos medarbetarna för att därigenom bättre kunna rikta befintliga utbildningar dit de behövs.

Linnea Vinge (SD) föreslår att berörda nämnder ges i uppdrag att;

- Genomföra en kartläggning av vilka förskolor som det föreligger problem med bristande svenskkunskaper hos personalen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för förskola. Ärendet informeras i samverkansgrupp 13 augusti 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det finns för närvarande inga allmänna råd gällande grundläggande kunskaper i svenska språket för medarbetare i förskolan. Däremot så har Socialstyrelsen utarbetat allmänna råd (SOF S 2011:12) som innehåller rekommendationer om vilka grundläggande kunskaper i svenska språket som medarbetare inom socialtjänstens omsorg om äldre bör ha. Där anges bland annat att medarbetarna ska ha förmåga att förstå, tala, läsa och skriva svenska. Denna rekommendation återfinns även i Socialstyrelsens allmänna råd om kunskaper i svenska för medarbetare som ger stöd, service eller omsorg till personer med funktionsnedsättning (SOSFS 2014:2). Förvaltningen anser att rekommendationerna i Socialstyrelsens allmänna råd (SOF S 2011:12 och SOSFS 2014:2) även kan ge viss

vägledning för vilka kunskaper i svenska språket som medarbetare i förskolan bör ha.

Förskolans medarbetares språkliga och pedagogiska kompetens är betydelsefull för att säkra god kvalitet i förskolans undervisning och utbildning. Barn speglar sig i språkande vuxna som därmed blir viktiga förebilder för både enspråkiga och flerspråkiga barns identitetsutveckling och självbild. Medarbetarna i förskolan behöver också förstå innebörden i läroplanen och kunna vara delaktiga i en dialog med sina kollegor. För detta krävs ett yrkesspråk där man förstår vanliga begrepp kopplat till förskolans utbildning. I arbetet på förskolan är det också viktigt att medarbetarna kan samarbeta och förstå varandra i det vardagliga arbetet och i omsorgen om barnen. Förskolan har också i uppdrag att samverka med hemmen. Förskolans medarbetare behöver därför ha ett språk som gör att de förstår vårdnadshavarna och kan samspela med dem på ett sätt som bidrar till att tillitsfulla relationer med hemmen skapas.

Sammanfattningsvis innebär detta att medarbetare som arbetar i förskolans barngrupper behöver ha kunskaper i svenska språket som gör att de förstår uppdraget och kan kommunicera med barn, kollegor och vårdnadshavare utan att återkommande språkliga hinder i vardagen uppstår.

I sammanhanget får inte glömmas bort att livserfarenhet, kulturkunskap, utbildning från annan del av världen, modersmålet och ytterligare språkkunskaper är en resurs i den svenska flerspråkiga förskolan där barn har sina rötter från många länder eller kanske kommer att verka i andra länder framöver. Detta även när svenska språket är otvetydigt målspråk och huvudspråk i verksamheten.

Även arbetslagets sammansättning har betydelse i sammanhanget, och stadsdelens rektorer arbetar aktivt för att säkerställa att medarbetare som i något avseende har svaga kunskaper i svenska språket omges av kollegor med hög kompetens i svenska språket. Denna strategi säkerställer att samtliga barn i stadsdelens förskolor möter medarbetare med hög språklig kompetens i svenska, och bidrar även till att medarbetare med svagare kunskaper i svenska befinner sig i kollegiala sammanhang där de får möjlighet att utveckla sina språkkunskaper.

Det är således flera faktorer än den enskilda medarbetarens kunskaper i svenska som har betydelse för kvalitén på den språkutvecklande undervisning som barn erbjuds i förskola. Dessa faktorer behöver tas hänsyn till i en kartläggning som syftar till att barn i stadens förskolor ska erbjudas en mer jämlik utbildning.

Utredningen ”*Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska*” (SOU 2020:67) föreslår att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att ta fram allmänna råd om vilka grundläggande

kunskaper medarbetare i förskolan bör ha. I utredningen anges dock att detta måste föregås av en omfattande konsekvensanalys.

Regeringen har i nuläget inte givit Skolverket i uppdrag att ta fram allmänna råd om vilka grundläggande kunskaper medarbetare i förskola bör ha. Stadsdelsförvaltningen ser en problematik i att inte invänta de allmänna råd från Skolverket som hänvisas till ovan, då det noggrant behöver utredas vilka faktorer som bör vara vägledande i en kartläggning av denna karaktär.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms vara könsneutralt. Förslaget om kartläggning av medarbetares kunskaper inom förskolan i svenska språket bedöms inte innebära någon påverkan på barn eller medarbetare utifrån könstillhörighet.

Barnrättsanalys

FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen) slår fast varje barns rätt till utbildning. Förslaget om kartläggning av förskolans medarbetares kunskaper i svenska språket syftar till att alla barn i stadens förskolor ska få ta del av kvalitativ språkutvecklande undervisning. Parallellt slås genom Barnkonventionen fast att barn som tillhör språkliga minoriteter har rätt till sitt språk, vilket är en dimension som också behöver beaktas i sammanhanget.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Liselott Hedman
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Remissunderlaget Kartlägg svensk kunskaperna hos personalen - motion från (SD)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2024-08-13
Liselott Hedman, avdelningschef	2024-08-13